

Afdækning af litteracitet

.....
Tekst- og opgavesamling B

UKRAINSK

.....

Til elever, der læser og skriver på
ukrainsk som stærkeste sprog

Introduktion

Denne tekst- og opgavesamling anvendes sammen med samtaleark, Spor B.

Tekst- og opgavesamlingen indeholder **tre tekster**:

- Tekst 1: Løven og ræven
- Tekst 2: Skorpiionen – et spindeldyr med brod
- Tekst 3: Søvsn

Materialet til hver tekst består af **tre dele**:

1. Selve teksten
2. Elevens svarark med spørgsmål til teksten
3. Rettevejledning til tekstens spørgsmål.

Information om **valg af tekst** til eleven finder du i **samtaleark B**.

Anvendelse af tekst- og opgavesamling

Print tekst, elevens svarark og rettevejledning enkelt-sidet og i farver. Giv eleven teksten og elevens svarark og hav selv rettevejledningen liggende foran dig, mens eleven læser teksten og løser opgaverne, så du løbende kan notere elevens svar.

Giv gerne tolken kopier af tekster og elevens svarark, både på dansk og på elevens sprog.

Instruktionerne til, hvordan du gennemfører opgaverne i forbindelse med teksterne, finder du i samtalearket til Spor B.

Skriv elevens svar på opgaverne i dette materiale. Vær opmærksom på, at svarfelterne, f.eks. "Ja" og "Nej", kommer i en anden rækkefølge på elevens svarark, hvis der er tale om et sprog med læseretning fra højre til venstre.

Om oversættelserne

I nogle tilfælde bruges forskellige variationer af det samme sprogs skriftsprog i forskellige lande eller i forskellige

dele af et land. Hvis der findes et officielt standardskriftsprog, er dette anvendt i oversættelserne af de tre tekster.

Tekst 1: "Løven og ræven"

Лев і лисиця

Лев лежав у своїй печері.

Він лежав там день і ніч.

Було лише чути його втомлене, тихе гарчання.

– Він захворів, – думали звірі й жаліли його.

Вони почали навідуватися до лєвової печери з гостинцями.

Але лисиця не заходила всередину.

Лев запитав у неї лагідно:

– Чому ти не заходиш, любо подруго? Всі інші вже були тут.

– Я вже думала увійти, – мовила лисиця, – але побачила сліди й злякалася. Всі сліди ведуть у печеру, а з печери – жодного. Тому краще я залишусь зовні.

Billede: I-K. Eriksson.

Tekst: K. Aronsson & S. Ottosson, Min läsebok. 1993. Bearbejdet.

Tekst 1: "Løven og ræven" - Elevens svarark**Запитання до тексту "Лев і лисиця"**

Дай відповідь Так або Ні на такі запитання до тексту.

Так Ні

1. Чи був лев у своїй печері весь час?
2. Чи зайшла лисиця до лева?
3. Чи принесла лисиця гостинці левові?
4. Чи з'їв лев інших звірів?

Дай відповідь усно на такі запитання.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться в тексті.
6. Як ти вважаєш, чи був лев насправді хворий? Чому ти так вважаєш?
7. Чи виявилася лисиця розумнішою за інших звірів? Чому ти так вважаєш?
8. Як ти вважаєш, чому вчить ця байка? Чому ти так вважаєш?

Tekst 1: "Løven og ræven" - Rettevejledning

Teksttype: Skønlitterær, fortællende tekst (fabel).

Billedet kan fremme fortolkningen af den implicite information i teksten. For at forstå historien, må læseren være i stand til at læse mellem linjerne. Fablens morale udtrykkes ikke i teksten.

Lukkede spørgsmål

Eleven svarer ved at krydse af i sit svarark.

Læseproces		Spørgsmål til eleven	Facit		Elevens svar	
			Ja	Nej	Ja	Nej
1	På linjerne	Var løven i sin grotte hele tiden?	X		☐	☐
2	På linjerne	Gik ræven ind til løven?		X	☐	☐
3	Mellem linjerne	Gav ræven løven gaver?		X	☐	☐
4	Mellem linjerne	Havde løven ædt de andre dyr?	X		☐	☐

Kommentarer:

Genfortælling

5. Kan du, med dine egne ord, kort fortælle, hvad teksten handler om?

Kommentarer:

Åbne spørgsmål

Formålet med de åbne spørgsmål er at afdække elevens evne til at argumentere ud fra teksten. Hvis eleven ikke selv motiverer sit svar, er det vigtigt at stille opfølgende spørgsmål.

Spørgsmålene stilles og besvares mundtligt.

6. (Mellem linjerne) Tror du, at løven var syg? Hvordan kom du frem til det?

Kommentarer:

7. (Mellem linjerne) Var ræven klogere end de andre dyr? Kan du fortælle, hvordan du kom frem til det?

Kommentarer:

8. Tror du, man kan lære noget af den her fortælling? Kan du fortælle, hvordan du kom frem til det?

Kommentarer:

Opgørelse

Eleven viser forståelse for tekstens indhold ved at:	Ja	Delvist	Nej
Svare på spørgsmål på linjerne	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål mellem linjerne	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål bag linjerne	☐	☐	☐
Genfortælle hovedtræk	☐	☐	☐
Ræsonnere og motivere egne holdninger til teksten	☐	☐	☐
Afvejet bedømmelse:	Ja	Delvist	Nej
Samlet set viser eleven grundlæggende forståelse for teksten	☐	☐	☐

Øvrige kommentarer om elevens læsning:

Tekst 2: "Skorpionen - et spindeldyr med brod"

Скорпіон – це павукоподібна тварина з жалом

Засовувати пальці в маленькі щілини мурів чи між камінням у теплих країнах - це дуже нерозумно. Необхідно також витрушувати своє взуття, якщо воно довгий час не взувалося. Воно, можливо, вже має нових мешканців. Оскільки скорпіонам не подобається світло, то вони весь день ховаються у щілинах та інших темних місцях. Скорпіони живуть у теплих країнах по всій земній кулі, але їх рідко можна побачити.

Жалить свою жертву насмерть

Скорпіони можуть бути дуже отруйні, навіть якщо більшість різновидів не смертельна для людини. Скорпіони досягають довжини від одного до двадцяти сантиметрів, залежно від виду, але всі вони мають ядовите жало на кінчику хвоста. Коли скорпіон хоче вбити свою здобич, він перегинає свого хвоста через спину й жалить жертву, тримаючи її клішнями. Наляканий скорпіон швидко обертається навколо себе, щоб у такий спосіб постійно наводити жало на противника.

Скорпіон полює вночі на великих павуків та інших невеликих комах. Вони орієнтуються за допомогою клішень, стискають свою жертву й вбивають її своїм отруйним жалом.

Fotografi: Wikimedia Commons.
Tekst: K. Åström, Boken om världen. 2001.

Tekst 2: "Skorpionen - et spindeldyr med brod" - Elevens svarark**Запитання до тексту "Скорпіон"**

Дай відповідь на Так або Ні такі запитання до тексту.

Так Ні

1. Чи подобається скорпіонам темрява?
2. Чи *всі* скорпіони можуть вбити людину?
3. Чи всі різновиди скорпіонів однакові за розміром?
4. Чи хапає скорпіон свою жертву клішнями?

На такі запитання дай відповідь усно.

5. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.
6. В тексті про скорпіона написано, що необхідно витрушувати своє взуття. Чому саме треба так робити? Чому ти так вважаєш?

Tekst 2: "Skorpionen - et spindeldyr med brod" - Rettevejledning

Teksttype: Beskrivende faktatekst.

Billedet kan skabe en vis forforståelse. Informationen i teksten er primært udtrykt eksplicit, men det kræver, at elever læser mellem linjerne for at kunne besvare de åbne spørgsmål. Teksten indeholder nogle emnespecifikke ord.

Lukkede spørgsmål

Eleven svarer ved at krydse af i sit svarark.

Læseproces		Spørgsmål til eleven	Facit		Elevens svar	
			Ja	Nej	Ja	Nej
1	På linjerne	Kan skorpioner lide mørke?	X		☐	☐
2	På linjerne	Kan alle skorpioner slå mennesker ihjel?		X	☐	☐
3	På linjerne	Er alle skorpionarter lige store?		X	☐	☐
4	På linjerne	Fanger skorpionen sit bytte med klørne?	X		☐	☐

Kommentarer:

Spørgsmålene 5-6 stilles og besvares mundtligt.

Genfortælling

5. Kan du, med dine egne ord, kort fortælle, hvad teksten handler om?

Kommentarer:

Åbent spørgsmål

Formålet med det åbne spørgsmål er at afdække elevens evne til at argumentere ud fra teksten. Hvis eleven ikke selv motiverer sit svar, er det vigtigt at stille opfølgende spørgsmål.

6. (Mellem linjerne) I teksten om skorpionen står der, at man bør ryste sine sko. Hvorfor tror du, at man bør gøre det? Kan du fortælle, hvorfor du tror det?

Kommentarer:

Opgørelse

Eleven viser forståelse for tekstens indhold ved at:	Ja	Delvist	Nej
Svare på spørgsmål på linjerne	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål mellem linjerne	☐	☐	☐
Genfortælle hovedtræk	☐	☐	☐
Ræsonnere og motivere egne holdninger til teksten	☐	☐	☐
Afvejet bedømmelse:	Ja	Delvist	Nej
Samlet set viser eleven grundlæggende forståelse for teksten	☐	☐	☐

Øvrige kommentarer om elevens læsning:

Tekst 3: "Søvn"

Сон

Всі мають потребу у сні, як люди, так і звірі. Але чому? Навіть науковці не мають відповіді на це питання. Ані на те, що відбувається, коли ми спимо. Однак не викликає жодного сумніву факт, що нам необхідно спати. Без сну ми вмираємо.

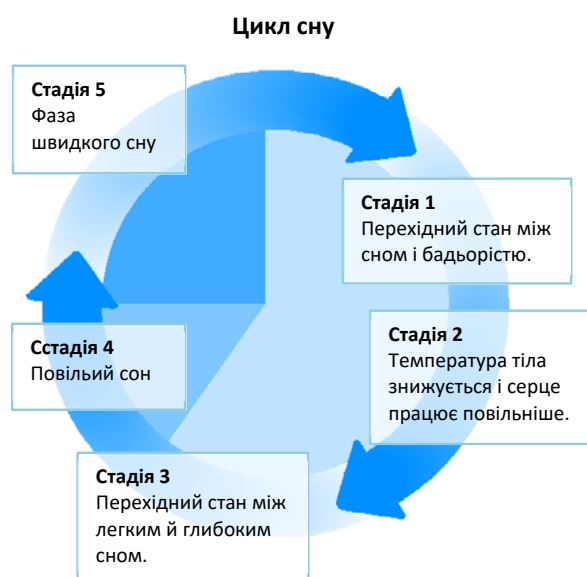
Сон є різновидом відпочинку. Однак ти не помічаш, що відбувається навколо. У певному сенсі можна казати, що ти непритомний, коли спиш. Однак не так глибоко, щоб тебе не можна було розбудити.

Цикл сну

Сон відбувається у повторюваних циклах, кожен цикл триває приблизно 90 хвилин. Кожен цикл складається з п'ятьох стадій (дивись діаграму сну).

Фази швидкого і повільного сну

П'ята стадія є фазою дрімоти. Тоді очі рухаються швидко і саме тоді ми маємо сновидіння. Дрімота є поверхневим сном, що означає, що ми спимо не дуже глибоко. Дрімота повторюється щонайменше 90 хвилин і становить близько четверту частину від циклу сну. Другою фазою є повільний сон. Саме тоді наш організм відновлюється, а пам'ять розвивається. Під час повільного сну засвоюються знання і легше закріплюються у пам'яті.

Надолуження сну

Якщо одного разу ти не спав допізна, ти певно думаєш, що маєш спати удвічі довше наступної ночі. Але це не так. Організм має здатність відшкодувати нестачу сну. Якщо ти спиш замало, то надолужиш це завдяки глибокому сну.

Tekst 3: "Søvn" - Elevens svarark

Запитання до тексту "Сон"

Яке з цих тверджень відповідає тому, що написано про сон у тексті? Ти маєш поставити лише один хрестик у клітинці Так чи Ні після кожного твердження.

Так Ні

1. Науковці знають, чому люди мають потребу у сні.
2. Під час дрімоти сон є поверхневим.
3. Ми маємо сновидіння більшу частину ночі.
4. Легше нас розбудити до дрімоти аніж після.

Допиши речення за допомогою хрестика в клітинці тієї відповіді, яка, на твою думку, є правильною. Ти маєш поставити лише один хрестик.

5. Якщо ти спиш замало одну чи дві ночі...
- A ти маєш спати удвічі довше наступної ночі, щоб надолужити сон.
- B організм здатен компенсувати це завдяки глибокому сну наступної ночі.
- C ти маєш йти до ліжка дуже рано наступного вечора, щоб відшкодувати нестачу сну.

Дай усну відповідь усно на таке запитання.

6. Розкажи стисло своїми словами, про що йдеться у тексті.

Tekst 3: "Søvn" - Rettevejledning

Teksttype: Forklarende faktatekst.

Diagrammet viser søvncyklussens forløb og fordelingen mellem de forskellige søvnstadier. Teksten indeholder flere emnespecifikke ord. Teksten kan forstås uden diagrammet, men spørgsmål 3 og 4 kræver, at eleven kan læse diagrammet og drage en konklusion på baggrund af informationen.

Lukkede spørgsmål

Eleven svarer ved at krydse af i sit svarark.

Læseproces		Spørgsmål til eleven	Facit		Elevens svar	
			Ja	Nej	Ja	Nej
1	På linjerne	Forskere ved, hvorfor mennesker har brug for søvn		X	☐	☐
2	På linjerne	Under drømmesøvnen sover man overfladisk	X		☐	☐
3	På linjerne	Vi drømmer størstedelen af natten		X	☐	☐
4	Mellem linjerne	Det er lettere at blive vækket før drømmesøvnen end efter drømmesøvnen		X	☐	☐
5	På linjerne	Hvis man har sovet for lidt en eller to nætter...				
		A. har man brug for at sove dobbelt så meget den næste nat, for at indhente søvnen.				☐
		B. kan kroppen kompensere for det ved at sove dybere den næste nat.		X		☐
		C. må man gå i seng ekstra tidligt den næste aften, for at indhente den tabte søvn.				☐

Kommentarer:

Genfortælling

Spørgsmål 6 stilles og besvares mundtligt.

6. Kan du, med dine egne ord, kort fortælle, hvad teksten handler om?

Kommentarer:

Opgørelse

Eleven viser forståelse for tekstens indhold ved at:	Ja	Delvist	Nej
Svare på spørgsmål på linjerne	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål mellem linjerne	☐	☐	☐
Genfortælle hovedtræk	☐	☐	☐
Ræsonnere og motivere egne holdninger til teksten	☐	☐	☐
Afvejet bedømmelse:	Ja	Delvist	Nej
Samlet set viser eleven grundlæggende forståelse for teksten	☐	☐	☐

Øvrige kommentarer om elevens læsning: